

## Szerkesztői iroda:

Nagy-Enyeden a kiadóhivatalban, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

## Kiadóhivatal:

CIRNER J. JÓZSEF  
papírnagykereskedése, hová az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

# KÖZÉRDEK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.

## Előfizetési feltételek:

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve egész évre 4 frt, félévre . . . 2 frt, negyedévre 1 frt

## Hirdetmények díja:

□ ezcentiméterenként 3 kr. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek. Bélyegdíj 30 kr.

Nyilttér sora 20 kr.

## Husvét.

**Feltámadás:** ez a husvéti ünnep értelme és jelentősége.

A halál után feltámadás következik; a modern filozofia által meggyötört emberi szív megvigasztalódik, reménykedik, meggyógyul a keresztény világ e mély hitétől.

Krisztus feltámadott . . . Ne féljete a haláltól, az enyészettől, a sülyedéstől: feltámadunk mi is.

Békesség és megnyugvás érzete szálljon e napon minden családi körbe, töltse el megváltó fényével a sziveket; ne legyen senki, akinek emésztő bánata, égő gondolja, keserve van.

Mert minden bánatra vigasztalás, minden gondra enyhülés, minden keserve öröm következik, amint a Megváltó halálát feltámadás követi.

A természet maga is diadalmasan hirdeti a feltámadás nagy igazságát.

A hosszú télnek vége van. A tavaszi napfény kicsalja a rügyet, néhány nap múlva zöldbe borulnak a fák s virággal terjed mindenütt.

A kenyeret adó földön nagy előhaladást tesz a termelés titokteljes, nagy műve, hogy a bőséges nyári hónapok alatt learathassák az emberek, ami az élet fenntartására, a jólét fokozására, a vagyoni képzésére szükséges.

E tavaszi, e husvét hangulatban remény fogja el szívünket, ha városunk és hazánk jövő sorsára gondolunk.

Ime, e város, lángsírjából kiemelkedve, halottaiból feltámadva, nemcsak hogy elfoglalta régi helyét a magyar városok között, hanem intézményekben, vagyonban, műveltségben növekedve, polgárai áldozatkészségétől támogatva, a folytonos haladás, az egészséges fejlődés biztos talajára lépett.

Ime, ez ország, az abszolutizmus sirboltjából

kikelve, bár nehéz politikai és párt harcok tisztító tüzén ment keresztül, s bár aggodalmat keltő felhőktől ma sem tiszta a magyar ég — mégis fiatal erőtől, nagy vállalkozó kedvtől, friss lelkesedéstől duzzad, igazolva a husvéti mondást: feltámadunk . . .

A nemzeti önérték fejlődése száz év alatt oly fokot ért el, hogy a régi Magyarországra rá sem ismerünk.

A politikai okosság és mérséklet, fátyolt borítva a multakra, 1867-ben a békés kiegyezés földjére lépett, mely ígéretföldjévé vált minden jobb érzésű hazafinak, mert Deák Ferencz nagy művében az alkotmányos nemzet s az alkotmányos magyar király fogalma oly elragadó harmóniában foly össze, melytől a jövőre nézve minden jót várhatunk . . .

Mindezekről emlékezzünk meg e mai napon. A nemzeti és társadalmi feltámadásról — Krisztus feltámadása ünnepén . . .

Igen: feltámadunk.

Azért a husvét ne muljék el a nélkül, hogy hitünkben, bizalmunkban meg ne erősödjünk. Ne muljék el a nélkül, hogy a családban új erőt ne merítsünk a közélet gyakran nehéz és sebeket osztó küzdelmeihez. Ne muljék el a nélkül, hogy ugy is mint keresztények, ugy is mint magyarok: tiszta, ideális célokat ne tűzzünk magunk elé. Feladatokat, melyeknek megvalósításával nem csak egyéni boldogulásunk épületéhez hordunk követ, hanem javára, dicsőségére és haladására leszünk vele országunknak, nemzetünknek.

Halleluja, Krisztus feltámadott, és feltámadott vele az élő hit minden jó és nemes eszme győzelmé iránt.

S minthogy nemes eszme szolgálatában állunk mi magyarok és történelmi hivatást teljesítünk e haza szent földjén: a husvéti ünnep esendjében hálás szívvel elmélkedhetünk a népek

sorsát intéző nagy Isten kifürkészhetetlen akaratáról, mely bennünket visszaadott az önálló állami életnek, a felvilágosodásnak, a szabadságnak, mikor politikai és társadalmi halálunkból hatalmas kezével feltámasztott . . .

## Gondolatok a társadalmi életről.

Wekerle Sándor miniszterelnök-korában országvilág hallatára mondta ki azt a gondolatot, hogy a politikai életben kezdet fogunk olyanokkal is, a kikkel társas életünkben nem érintkezünk. Nem az a megfigyelni való benne, hogy ő kimondta; mert ez az ő fő jellemvonásának, az őszinteségnek, becsületére válik; hanem az a dolog veleje, hogy nagyon eltalálta az igazat.

A politikai életnek alapja az érdek-ellentétekben van; s az érdekek megvalósítására való törekvések alkotják meg a politikai küzdelmeket. Elismerem, hogy ezen küzdelem végső céljában: a közügyek, a közjó szolgálatában, ideális; de a pártélet mai kifejtett alakjában sokszor hatalmi kérdéssé egyszerűsödik.

Ily irányban fejlődve ki, ily értelemben alakult meg mindenütt a politikai élet. S magával hozta, az érdek-ellentétek természeténél fogva, azt, hogy a pártok egymást kisebbsíték, törekvéseiket gyanúsítsák, megbénítsák, s erre a célra oly eszközöket is mozgásba hozott, melyek, a tárgyilagosság mellözésével, szenvedélyből fakadnak s szenvedélyeket szítanak ki-méletlenül. Általában a politika, erkölcsi tekintetben, nagyon elnéző lett.

A politikai élet sokkal szélesebb mederben foly, mint hogy annak orvos-szereiről egy-egy kis társadalom a komolyság némi látszatával és sikerrel gondolkozhatnék. De a saját külön társas életének helyes irányban való alakításáról nem csak lehet, kötelessége is gondolkodni.

Helyes irányban csak ott alakul a társas élet, a hol a politikának szokásba vett eszközeit mellőzni tudják. Talán nem is általában a politika tulajdonságai ezek, mint inkább olyan kinövések, melyek alacsony lelkek sötétjében teremnek, ha politikával, hatalmi kérdéssel van módjuk foglalkozni.

Nagy emberek politikába sem vegyitenek alacsony-ságot; politikába köstölt kicsiny emberek a társadalmi életet is magukhoz alacsonyítják, amennyiben rajtuk

## TÁRCZA.

### Félre tőlem, gyáva bánatok!

Félre tőlem, gyáva bánatok!  
Azt tanácslom: odébb álljatok.  
S ezután felém se nézzetek,  
Ugy sem állok szóba véletek.

Ha nem lesz szép olykor életem,  
Majd elvárom, amíg szép leszen,  
De könnyezni, mint az asszonyok,  
Isten ucsce, többé nem fogok.

Megtanultam én azt már, hogy itt  
A világon minden változik,  
S ha az öröm hamar elmegyen:  
A bánat se lehet végtelen.

Hó takarja künn a mezőket,  
Nem vigasztal sehol a zöld gyepek,  
Eget, földet bántó gyász borít,  
De ez engem el nem szomorít.

Eshetik a hó most a rétre:  
Virágerdő nyit majd helyébe;  
S hol most farkas járja a havat:  
Vigan sétál majd a pitypalatty!

Jakab Ödön.

## A mandátum.

Irta: Werner Gyula.

(Vége.)

Bedő Gida a déli vonattal érkezett a megye székhelyére. Az állomáson a rendőrkapitány várta.

— Menjünk a főispánhoz. Vár ránk. Mi járatban vagy?

— Csacsóság, barátom . . . képviselő akarok lenni.  
— Ugyan, te Gida!  
— Csodálkozol, ugy-e? Az öregem foglalkoztatni akar.

A rendőrkapitány komoly arcot vágott.  
— Praktikus ember az öreged. Ha mint képviselő sem fogod halálosan megenni a semmittevést, akkor javithatatlan lustalkodó vagy.

A főispán nem hagyta szóhoz jutni öcscsét, egy Tisza-bockot dugott a szájába.

— Tudok mindent, Gida. Megmondhatom előre, abból nem lesz semmi.

— De bátyám.  
— A gyapju el van adva, fiacskám.  
— Micsoda gyapju?  
— Oh te ártatlan, a szentantali kerület.

Gida ravaszul próbált mosolyogni. Csak próbált, mert a ravaszság túlhaladta az ő értelme körét.

— A tisztelt . . . Mandelnak van eladva? De hisz nekem igazi gyönyörűség lesz avval a tisztelt . . . emberrel verekedni. Halálos ellensége vagyok, kannibáli étvágyam volna őt elevenen megenni, ha . . . nem volna kóser.

— Mért haragszol szegénykére? — kérdé a főispán szelid elnézés hangján.

— Mert . . . a felesége tetszik nekem.

— No igen, és nem hajlandó meghallgatni . . . Fiacskám, Gida, a szentantali kerületnek békét fogsz hagyni.

Gida melankólikusan rázta a fejét. A főispán felpattant:

— Mit, megmaradsz a tervednél?

— Meg. Semmi szín alatt sem engedem el magamnak ezt a juxot.

A főispán lecsendesedett. Csak bámulta az öcsce tájékozatlanságát, a ki, ugy látszik, nem tudta, hogy megyéjében még az orgonavirág sem nyilhat ki a mindenható főispán tudta és akaratával nélkül. Ez meg, a bolond, nyiltan ki akar vele kötni.

— Tudomásul veszem, fiacskám, a hadüzenetet. Meglátjuk, ki az erősebb. Most pedig itt maradsz ebédén.

Gida cselet gyanított s a meghívást nem fogadta el.

— Majd máskor, bátyám. Most kimegyek a kerületembe.

— Éhesen, fráter? Ahogy tetszik.

Bedő Gida megebédelt a vendéglőben. A fekete-kávéra odaszegődött a rendőrkapitány. Annak elkezdett dicsekedni.

— Összejöttem a bátyámmal. Nagy hatalom van a kezében s én nem tudok az emberekkel beszélni. Sebaj, majd beszélnek ezek helyettem. Az oláh választóim is meg fogják érteni, pedig magyarul szónokolnak.

Kivett a zsebéből egy csomó ezres bankót; a rendőrkapitány nem állhatta meg, hogy atyai tanácsot ne adjon neki:

— Ne mutogasd a pénzed. Aztán négy szem közt

áll. Minden furfangot, amivel embertársainak kárt okozhatnak, a legközségesebb hazugságot is, szeretik a politika neve alatt valamelyes, de bizonyára erkölcs-telen, jogosultságra emelni.

S mikor politikai tényezők azért, mert az alacsony-ság ilyen fegyvereiben erős szövetségesre találunk; mikor velük azért, mert rájuk szükség van, vagy lehet a jövőben, szimbolikusan szólva, kezét fognak: ezzel a kézfogással a társadalmi életre is rehabilitálják őket. Ott aztán örökös konvulziókat csinálnak gáttalanul.

Társas élet egészségesen csak ott fejlődhetik, a hol ennek alapját a tisztességerzet teszi, mely minden alacsony-ságot felismer s elutasít magától; ott, ahol az egyikre elég finom érzék s a másikra elég akaraterő fejlődött. Támogatja a jó kedély, mely az érdektelen együttlét örömeit szívesen szolgáltatja és szívesen használja: s az az elv, hogy ne tegyük másnak azt, amit a magunk számára nem óhajtunk.

A politikai élet említett szenedélyes és személyeskedő kinövésai a társadalomban is ingerültségre törekednek; örökösen zavart csinálnak, hogy ott érdekeiket könnyebben szolgálhassák; ellentéteket támasztanak, hogy a megosztott erőkön annál könnyebben uralkodhassanak.

Azért szerettem volna tehát, ha a magyar politikai élet feje nem mondja ki a fentebbi gondolatot, mert maga az a kézfogás a politika erkölcs-telen kinövésait a társadalmi életben való felburjánzásra bátorítja.

—V.—

## Tűzoltóságunk.

Örömmel tapasztalom, hogy tűzoltóságunk iránt közönségünk mind nagyobb érdeklődést mutat; mert érdeklődésnek kell tekintenem ama két közleményt is, mely a „Közérdek“ utolsó számaiban látott napvilágot. Magam, s azt hiszem, hogy az egyesület minden egyes tagja köszönettel veszi a közönség hozzászólását, nevezetesen az ily tárgyilagosságot, mely az egyesület dolgaihoz, mert hiszen ez az ügy előmozdítását czél-zván, egyesületünknek csak hasznára válhatik. Midőn tehát a tárgyilagosságot az egyesület elismerem, engedtessek meg nekem, mint működő tűzoltónak, hogy a felvetett kérdéshez hozzászólhassak.

Az első közleményre reflektálni nem akarok, hisz erre megadja a választ a múlt számban megjelent parancsnoksági nyilatkozat; de hozzá kívánok szólni a „Nemo“ aláírással megjelent második cikkhez, melynek írója — nézetem szerint — némileg tévesen fogja fel a dolgot.

A vizszerzésre nézve ugyanis azt írja: „Már engedelmet kérek, ha az én utcámban tűz van, az én vízkészletemet nem fogom oda vinni“, s tovább: „s akkor mit tehetek annak elfojtására, ha a tartani kötelezett vízkészletet már elvittem más házához?“ Most már méltóztassék a dolgot úgy venni, ahogy van. Mi az első teendőjük a tűzhez kivonult tűzoltóknak? A tűz továbbterjedését megakadályozni, vagyis: a v é d e k e z é s i m u n k á l a t o k g y o r s keresztülvitele.

Miképpen képzelem a t. cikkíró ur a védekezésnek gyors és sikeres keresztülvitelét, ha az utca minden egyes, közvetlenül nem veszélyeztetett lakója kötelezett vízkészletét nem szállítja azonnal a tűz színhelyére? Az az expedienst, hogy a város gondoskodjék megfelelő számú közutakról, ugyan előnyös volna, de mégsem oldhatná fel a lakosságot az imént említett kötelezettség alól. Hogy miért nem? Megmondom.

Gépeink legfeljebb 8 méter (1 körlégnyomás) mélységből szívattazzák a vizet. Az enyedi kutakban pedig a víz felszínre rendszeresen 4—5 méternyi mélységben van a föld felszínétől. A szivattyú legközelebb 1½—1 méter távolságban helyezhető csak a kut mellé; a kut korlátja, a tömlők kanyarodása, a szivókösár stb. megint legalább 1—1½ méter szivótömlőt vesznek igénybe; e szerint az egész szivó távolság 6½—7½ méter ténne ki. Ebből kifolyólag a legjobb esetben is marad 1—1½ méter magas vízszlop kiszivattyúzásra a kutban; de ezért a fecskendőt a kútnál szerelni semmi szín alatt sem szabad, ez a vízkészlet 2—4 perc alatt ki volna szivattyúzva és azután a fecskendőt megint visszahelyezni és hasonló körülmények között más kútnál szerelni, annyi idővesztéssel járna, hogy a sikeres védekezésre gondolni sem lehetne.

Másrészt tapasztalásból tudom, hogy tüzeset alkalmával a szivattyút állandó és sikeres működésnek indítani azzal a vízkészlettel, melyet apránként a kutakból szállíthatnának és bizony, ha az azon utcabeli lakosság az előirt vízkészletét azonnal oda nem szállítja a tűzhez, a szivattyú működése vízhiány miatt minduntalan szünetelni fog. Nem! Így czélt nem fogunk érni! Higgye el a t. cikkíró ur, hogy ő maga is legjobban védekezik, ha az utcájában történő tüzeset alkalmával a tartani kötelezett vízkészletét a tűz színhelyére szállíttatja, mert ezáltal az egyesület azon helyzetben lesz, — ha ezen köteletségnek minden lakos megfelelően — hogy erőlyes védekezést fejthet ki, melylyel többet használ a lakosságnak, mint ha minden egyes ember maga használja fel vízkészletét.

De különben is, ha megnyugvására szolgál, tarthat udvarán mindenki az elrendeltnél nagyobb mennyiségű vizet, amely fölös vízzel azután legjobb belátása szerint rendelkezhetik.

A főtanodai ifjuságnak a tűzoltóságba való bevonására nézve szintén eltér a véleményem a t. cikkíró véleményétől. Amig ugyanis cikkíró az ifjuság bevonását úgy képzelem, hogy azok fegyelmezett és kiképzett tornász voltaknál fogva az egyesület szímet, magvát képeznek, addig az én véleményem szerint ezeknek csak mint szivattyús és vizszerző szakász, tehát mint k i e g é s z i t ő r é s z e k j u t h a t n a n a g y o n f o n t o s s z e r e p, még pedig a következő okokból:

1. Ezen ifjak mind kiskorúak; ki meri magára venni a felelősséget a szülőikkel szemben, ha ezek egyikének tüzeset alkalmával valami baja esik?
2. Hogy képezze magvát a tűzoltóságnak azon ifjuság, mely a legkritikusabb időben — nyári szünidő alatt — heteken keresztül távol van a várostól?

3. Összefér-e az iskolai renddel, hogy ezen tanulók — amint azt a tűzoltóság magvától várni kell — éjjeli rendszeres őrszolgálatot teljesítsenek az iskola helyiségein kívül, vagy akár az iskolában is?

Ezek azon okok, melyek e két kérdés megoldását nézetem szerint csak úgy teszük lehetővé, amint azt a parancsnokság márcz. 11-iki gyűlésén elfogadta és amint az a „Közérdek“ 14-ik számában „Veterán“ aláírással ajánlatképpen megjelent.

Egy önk. tűzoltó.

## A szabadságról.

Felolvasta Abrudbányán az 1895. márczius 15-iki ünnepélyen  
Szekely Béla.

M o t t ó: „Minden arany, ami a földön van, sőt még az is, ami annak belsejében van, szabadságunkhoz képest semmi.“  
Aristides.

1895. márczius 15-ét éljük. 47 hosszú év telt el ama nagy nap, 1848. márczius 15. óta, mely napnak eseményei fényes betűkkel vannak történetünk lapjaira jegyezve s kitörülhetetlenül bevésve minden igaz magyar szívébe.

A szabadság ünnepe ez, melyet e hazában minden magyar legszentebb ünnepei közé sorol s szent lelkesedéssel gyülekezik a rablánczok széttörése czéljából 47 évvel ezelőtt kibontott szabadság zászlója alá.

Még magunk előtt látjuk szabadságharcunk bajnokainak egy kis töredékét, kik éltöket, melyeket áldozva, igyekeztek széttörni a rabbilincset, mely a magyar szabadság kezén sokáig fájdalmas csörömpölést hallatott.

Meggörnyedt alakjuk nem mutatja, hogy a szent lelkesedés tüze, mely őket a nagy idők viharaiiban vezérelte, szíveikben kialudt volna. Ott honol kebleikben, visszatükrözik a szemekben s szent fényt kölcsönöz azoknak, mely tiszteletet kelt irányukban s irányt mutat a hazaszeretet miként teljesítésére.

A szabadság szent eszméjét, mely az elaggott honvédeket lelkesítette, örökölte a későbbi nemzedék is és szent ereklye gyanánt őrzi szívében, hogy majd századok multával is megmutathassa, miszerint az unokák méltó ivadékaik tudnak lenni bátor elődeiknek. Sok ünnepet — közöttük legtöbb gyászünnepet — ültetne meg a magyar; de örömmünnepet ez egyet, melyet 1848. márczius 15-nek emlékeül szentelhet.

E nagy nap emlékére gyűltünk össze, hogy felujtsuk szíveinkben amaz örömet, melyet a 48-iki események a rá következő tavasz fuvalatával a márczius 15-iki szép reggelen hazánkban s vele együtt nemzetünknek, mondhatnám talán, hogy e haza minden polgárának megteremtettek.

E nagy napon, melyen egy egész nemzet ünnepi színt öltött, itt allunk valamennyien örvendezni e kiváltságos napnak, mely meghozta a nemzetnek az ohajtott szabadság gyümölcsét.

Remegő szívvel, reszkető kézzel állok önök előtt, mert érzem, hogy e nagy napnak jelentőségét nem bi-

fizesd ki a választóidat, mert különben vesztégés cimém megsemmisítik a mandátumodat

Gida nagyot nézett a rendőrkapitányra.

— Becsületes, jó ember vagy, Dezső, de nem vagy hű szolgája a gazdádnak. Ha a főispán tudná, hogy utbaigazítasz!

A vendéglős jött, halkan valamit mondott Bedőnek. Ez kifakadt.

— Nincs kocsija? Hát kerestessen máshol. Egy félóra mulva indulunk.

— Egyik vendéglősnél sem kaptam kocsit. Holnap választás lesz Szent-Antalon, oda vannak felfogadva. Bedő piros lett haragjában és kiabálni kezdett.

— Teremtsen kocsit a föld alól is. Kétszáz forintot adok egy napra. Hallja maga . . . troli.

A vendéglős alázatosan elszomolygott. Félóra mulva, mialatt Gida tükön ült, diadalmas arccal jött vissza.

— Felhajhásztuk az egyetlen kocsit. Háromszáz forintot kér érte, mert tudja az akasztófa, hogy nagyságodnak nagy szüksége van rá.

Csakugyan az étkező-helyiség elé állott egy özönviz előtti ócska bárka; két gebe volt befogva.

— Hisz ezeket nekem kell a hátamra venni. Szervusz, Dezső, tisztelem a főispánt. Tudom, hogy ő foglaltatott le minden kocsit. Erről az egyről megfeledeztek s ez az egy kocsit nekem éppen elég arra, hogy szeretett választóim közt megjelenhessenek — az ezreseim.

A rendőrkapitány komolyan védekezett a Gida gyanuja ellen. Fölsegítette a bárkába, gondosan betakargatta a lábát bundával és nyájasan szerencsés utat kívánt neki. Gida megfogta a barátja kabátgombját s nem akarta elereszteni

— Neked megmondhatom, Dezső. A szent-antali mandátum sokba kerül nekem. Ma a szép asszony távira-

tozott, hogy menjek vissza. Gondolhatod, hogy mi lett volna a vége, ha itt hagyom a kerületet és visszautazom.

— Ez csak fogás volt a szép asszonytól. Ő már tudja, hogy belőled soha sem lesz szent-antali képviselő. A főispán ezt megígérte neki. Nincs rá semmi oka, hogy a kedvesed legyen. Hogy mi lett volna a vége a pesti utazásodnak? Semmi.

— Micsoda?

— A szép asszony itt van az urával együtt. Ha elfogadod a főispán meghívását, az ő társaságukban ebédelhetél volna. Amiből világos, hogy Pesten nem arathattál volna ma rajta édes győzelmet.

Gida felkiáltott haragjában:

— Hát Mandel ur nincs a kerületében?

— Minek az? Ugy is biztos az neki.

— Biztos? Na, majd megmutatom én nektek Kocsis, hajts.

Nem a kocsison mult, hogy nem tudtak a lovak megindulni. Az oszlop mellől két markos rendőrszolga lépett elő s a kocsist megragadva, egy pillanat alatt leszállították „a helyzet magaslatáról.“

Bedő Gida kékre-zöldre vált dühében. Szívesen kiugrott volna a kocsiból, hogy a rendőrökre rohanjon, de a vendégszerető bunda meg a farkasbőrrel bélelt lábszák nem engedte. A rendőrkapitány esendes hangon magyarázta neki:

— A kocsisod részeg. Holnap reggelig kialussza mámorát a rendőrszobában. Még földöntött volna valahol, vagy ezek a sárkányok ragadtak volna el. Kítharthat volna a nyakad, édes barátom.

Bedő nagynehezen kibontakozott a bundából, de akkor már a kocsist a rendőrök elhúrozolták. Szitkozódott, mire csödület támadt.

— Nem fogtok ki rajtam. Azért is kimegyek a kerületembe, majd leleplezem én az ilyen eljárást a

kaszinóban. Kigolyóztatom a kaszinó választmányából a bátyámat, ha százszor főispán is.

Igy kiabált; a rendőrkapitány belátta, hogy ha nem vet véget a dolognak, botrány lesz a vége. Megérintette a Gida karját s igen komolyan mondá:

— Kérlek egy pillanatra. Beszédem van veled.

— Elmondhatod itt is.

— Itt nem mondhatom el ennyi ember előtt. Takarodjatok! — kiált s a kíváncsiak tömege oszlani kezdett.

Bedő türtöztette a felindulását és követte a rendőrkapitányt.

Ez betette az ajtót, elővette cigaretté-tárczáját s megkínálta Gidát vele.

— Nem kérek. Kitelik tőletek, hogy altatót tetettek bele. Még meg is tudnátok mérgezni, csakhogy a főispán ur beválthassa ígéretét. Már most ellenzéki programmal lépek fel. A hatalom bepiszkolja a kezeteiket. Megyének melegágya a korrupciónak.

A kapitány cigarettára gyujtott s leült.

— Hát az ezres bankóid, Gida? Azok talán a kulturát s a jó erkölcsöket voltak hivatva terjeszteni Szent-Antalon. Baráti szolgálat volt tőlem, hogy fülön csiptem a kocsisodat. Köszönd meg szépen.

— Köszöni az ördög.

— Hálátlan ember. Nézd, galambom, a dolog így áll. Ha te Szent-Antalra beteszted a lábad, a főszolgabíró nyomban lecsukat. Látod ezt a táviratot? Ilyen ment a főszolgabírónak is. Az van benne, hogy egy orosz ügynök sok pénzzel érkezik a szent-antali oláhok közé. Hűvösre kell tenni az országháborítót. Már most ha eleresztelek Szent-Antalra, orosz ügynöknek néznek s vasra vernek. Sok pénz van nálad, ez a gyanut csak megerősíti. Másnap kiszul a tévedés, ezer bocsánatot kérnek tőled, beismerik, hogy fatális tévedés fo-

rom eléggé magaméva tenni. Nem, mert „ki sohasem hordott rabigát, nem érezheti a pillanat nagyságát, melyben az széttrött“. „Kit a sötétségre nem kárhoztattak, nem tudja: mi a világosság bece.“

A vívmányokat sem tudom kellőleg ecsetelni, de mert megbízatásomnak csekély képességem szerint megfelelően akarok s mert biztos tudatával bírok annak, hogy e gyülekezet nagyobb része tisztában van e napnak eseményeivel, jelentőségével s az esetleges hiányosságokért elnéző leendő megpróbálkozom s e t. gyülekezet engedelmeivel e napnak emlékeül szólani fogok a szabadságról s röviden igyekszem vázolni mindazt, mi e nagy napot nemzeti ünneppé avatta föl.

Mi a szabadság? A szabadság amaz aether a politikai és társadalmi életben, mely az embert élte, a magasatos dolgokra képesíti. A szabadság ama szellemi erény, mely az Isten képe teremtett embert kiemeli és isteni eredetűnek megfelelő polczra helyezi. A szabadság a polgárosodás, miveltség, vagyonosodás, erő és hatalom emeltyűje volt minden nemzetnél.

Nem-e a szabadság emelte Hellast most is bámulandó fényére? Nem-e a szabadság szeretete alázta meg Marathont sikkján Salamis öblében a persa despotizmus óriás lomha erejét? Nem-e a szabadság emeli a kis római királyságot nagygyá, hatalmassá, miveltté, hogy két ezer év nem képes nyomát eltörölni?

Nem-e a szabadság utáni vágy dönti meg az ó-kor bálványképeit s a boszúálló Jehova helyébe ülteti a gyermekeit egyformán szerető édes atyát mennyben?

S midőn a szeretet vallását önző s bűnös emberi tanokkal ültetik be az Ur szolgálai, nem-e a szabadság utáni vágy adja kezébe Luthernek a tollat, Zwinglinek a fegyvert, hogy a buja, zsarnok caesaro-papismus alól felszabadítsák az eszt, a hitet, az erkölcsöt?

A középkor feudális rendszerének, a vallási és politikai elvült intézményeknek megdöntésére, új fogalmak, új világnézet, új intézmények létrehozására Voltaire, Montesquieu és Rousseau kezébe nem-e a szabadság szeretete adja a tollat? Az ő szabadelvű eszmék oly lelkesedéssel fogadtattak a művelt világ által, hogy a hatalmukra féltékeny kormányok hóhérkezdek által égettetik meg műveiket. De kő volt. A kor intő szava elől nem lehet elbujni. A ledér, könnyelmű, minden nemest kigunyoló, a nemesebb gondolkodás, erkölcs hiányában szenvedő korhadat hatalomnak bukni kellett.

Megszületett 1792-ben a francia forradalom, mely az emberiség közé dobta (mint üszköt) a „szabadság, testvériség, egyenlőség“ jelszavait! Igaz, hogy a szabadság szent neve alatt sok aljas szenvedély, brutálitás is folyt, de hát az álló vizet ha felkavarja a vihar, nem felszínre kerül minden piszok, szemét, iszap? Azért a vihar elmúltával mindez elenyészik s megmarad a víz az ő kristály tisztaságában. A francia forradalom megrázta egész Európát. Nagyraívó császára az Atlanti tengertől Moszkváig vitte hatalmas seregét; vele ment a francia műveltség, felvilágosultság. Egész Európának kellett koalícióra lépni ellene; hosszas, véres harcok után sikerült a megrendült monarchiákat helyre-

rogn fenn, de a választást azalatt megejtik, Mandel képviselő lesz s a főispán ötletlen kaczag az egész országn.

Gida felpattant.

— Mit, meg mertétek volna ezt tenni?

— Mért ne? Sőt, ha szándékkal még most sem hagysz fel, én magam foglak el a pesti rendőrség távirata alapján.

Ezen már kaczagni kellett.

— Te fogattál volna el? Hisz egész nap velem voltál, asztalomnál ültél, a főispánhoz kísértél.

— Az nem tesz semmit. Ez egyszerűen ravaszág volt tőlem. Nem akartam, hogy a veszedelmes muszka kerekét oldjon. Hozzá tapadtam, mint a bojtornán.

— Mindenki tudja, hogy ismersz, hogy barátom vagy.

— Lárifári. Az ügynök nagyon hasonlít hozzád. Szándékosan adta ki magát a főispán unokaöccsének, hogy ezzel bennünket jégre vigyen. Mi azonban tapasztalt rókák vagyunk. Ily csekélységgel nem lehet az eszünkön túljárni. A távirati rendeletben megvan az orosz ügynök pontos személyleírása. Ki tehet róla, ha ez a leírás tökéletesen rád illik?

A felsült képviselőjelölt bátorságát elveszítve, lehorgasztotta fejét.

— Ügyes gonosztevők vagytok. Megadom magam sorsomnak. Feladom a játszmát és fizetem a költségeit.

Este a szép Mandelné nagyon jókedvű volt s minden kedvességét elővette, hogy a mélyen megbántott képviselőjelölt urat kiengesztelje.

A pezsgónél a főispán fölemelkedett s poharat emelt az ujonan megválasztott képviselőkre.

Mandel sugárzó arccal kocintott.

— Hát te, Gida, nem iszol a magad egészségére?

— Mire?

— No igen. Téged is megválasztattalak, csak-hogy — egy másik kerületben.

állítani. S midőn ez végre sikerült, a népek ki voltak merülve; az abszolutizmus minden gondját arra fordította, hogy a felvilágosodás minden útját elvágja. Így volt ez nálunk is. Nemcsak hogy külföldről semmi oly művet behozni nem volt szabad, ami társadalmi vagy politikai kérdéseket tárgyalt, hanem a külföldi egyetemeken való tanulás is meg volt tiltva ifjainknak. Azonban az eszme sem szuronynyal, sem börtönnel, sem bitóval el nem fojtható.

Voltak jó hazafiak, kik ha titkon is olvasták azon műveket, melyek az avult feudális intézmények helyébe a népképviselőlet, közös teherviselést, ösiség megszüntetését mint a modern állami élet feltételeit állíták. Ezek beutazták a nyugoti művelt államokat, ott bámulva szemlélték minden téren a haladást ez új intézmények aegise alatt.

Lelkökben mélyen elszomorodtak, tudva azt, hogy a magyar mennyire hátra van maradva.

Az abszolút monarchiák egyetértettek abban, hogy a felvilágosodás, népjog, népszabadság veszélyes tanait megakadályozzák. Kémrendszer, titkos rendőrség, cenzura örököltek a roskatag abszolutizmus fenntartásán. Mindez hasztalan! Európa levegője telve a szabadság, egyenlőség, testvériség elveivel. Az abszolút uralmat s az azzal tartó aulikus főnemességet az ébredő közvélemény gunynyal sújtotta. Midőn a kormányok látták, hogy nem térhetnek ki a kor intő szava elől, ugy egyenként, mint nemzetközileg kezdtek reformokról beszélni; ezen reformok, távol a demokrácia színezetétől, mint kegyelmi tények akartak a nemzetre oktroyáltatni a már erősen rohamosan ébredő népjoggal szemben.

Az alkotmányt mint egy hegyére állított pyramist akarták felépíteni, ami semmiképp sem természetes, mert a legkisebb politikai szelő is ledönti. Arra még gondolni is irtóztak, hogy az alkotmányt, mint széles, biztos és erős talajra, a népképviselői rendszerre fektessék, pedig ez a természetes és biztos talaja minden trónnak, amint mutatja Anglia alkotmánya, mely rég ki van próbálva. Nekünk magyaroknak, minthogy „testvértelen“ ág vagyunk az európai népcsaládok közt, alkotmányunk és helyzetünk is az uralkodóval szemben különleges volt a többi nemzetéhez képest.

Létjogunkért százados harcokat kelle folytatnunk egyfelől az egységesítési politika, másfelől saját nemességünk ellen, mely kiváltságait nem akarta megosztani a nép millióival.

Adózás, közös teherviselés, ösiség eltörlése még gondolatnak is merész volt. Mint földmivelő állam, a földmivelésben messze maradtunk nyugot kulturápeitől. Ausztria vámpolitikája miatt sem iparunk, sem kereskedelmünk fel nem lendülhetett. Nyelvünk miveletlen volt, úgy, hogy Herder német költő II. Józsefnek nyelvünket kihaló nyelvnek deklarálta. Hanem adott az Isten férfiakat, kik vagyonuk súlyával, intelligenciájuk fölényével s jellemük szilárdságával léptek fel a haza felvirágoztatására. Ismeretesekek nemcsak minden magyar előtt, hanem külföldön is tisztelettel említettnek, s amíg „él magyar e földön“, áldva lesz emlékezetük.

Széchenyi, ki fent és alant villanyként rázza fel nemzetét százados dermdtségből, megalapítja a tudományos akadémiát, a nemzeti kaszinót, társulatokat, s mint mágus, igyekszik a főnemességet az elhagyott haza, az elárvult nemzet számára visszazerezni.

Óriási tevékenységet fejt ki minden téren ipar, kereskedelem, közlekedés, hajózás, vasut stb. rendezésével, hogy e tejjel-mézszel folyó Kanaán ne fulladjon a saját zsirjába, hanem lépjen be az európai versenybe.

A bécsi kormány mindezeket rossz szemmel nézte, mert megszokta 3 századon keresztül Magyarországot fejőstehének nézni.

A 1825—1840-ig tartó küzdelem a nemzet és az uralkodó kormány, a demokrácia és feudálizmus (rendi alkotmány) között annyira tisztázta a nézeteket, annyira megerősíti a nemzetben az előrehaladás vágyát, hogy Széchenyi így kiált fel: „Magyarország nem volt, hanem lesz!“ A lángelkű Vörösmarty szózatában már látja: „Még jönni kell, még jönni fog egy jobb kor, mely után buzgó imádság epedez százazrek ajakán.“ A haladásnak két akadály állott utjában: egyik az Ausztriával való törvénytelen, de századok alatt megszokott viszony, másik a rendi alkotmány. Széchenyi, az eszmék hatalmas uttörője, csak félnéken meri érinteni a magyar államjog nagy kérdését. Deák Ferencz, a nemzeti ellenzék vezére, az ország törvényei, jogaink biztosítására szabadelvű intézmények behozatalát javasolja, de mindkettőjüknek útját állja az, amiből erejüket merítik: a törvény, a százados gyakorlat. Ezt megbontani félnek. Határozott újításra csak oly irány vihette a nemzetet, mely szakít az eddigi törvényes, de elvült formákkal s egyedül a nemzet független souverén jogával igyekszik a korszerű reformokat következetesen keresztülvinni a personal unio alapján.

Ez irány Kossuth Lajosban találta kifejezőjét, Midőn fogságából kiszabadul 1841. januárban, megindítja a „Pesti Hirlapot“, hogy elveit, eszméit a nyilvánosság terén vitassa meg, hogy a nagy közönység széles körben ismerkedjék és barátkozzék az eszmékkel.

Mily roppant örömmel fogadja a közönység ez új irányt a hirlapirodalom terén, mely eltérve az addigi lapoktól, melyek a szó teljes értelmében csak újságok voltak, hazai ügyeket, minő a közlekedés, nemzeti nyelv, nemzeti színház, protestánsok uniója, ösiség, közteherviselés stb., kezd a nyilvánosság előtt tárgyalni kitünő vezércikkeiben, egy Deák, Szemere, Eötvös stb. tollából.

E lap irányától Széchenyi s a fontolva haladók megrémülnek. A kormány összeveszít a kiadóval; Széchenyi ellensúlyozni igyekszik a „Kelet népe“-vel, mert veszélyeztetve látja hazáját ez ember által, „ki nem eszik, nem iszik, nem alszik, benne van a revolúció fanatizmusában“.

(Folyt. köv.)

## VEGYES HIREK.

— **Lapunk t. olvasóinak boldog husvétii ünnepeket kívánunk!**

— **Nagy hadgyakorlat Ó Felsége személyes jelenlétével** várható a folyó évben, melynek vármegyénk lenne színhelye és Gyula-Fehérvár a központja. Még nem teljesen bizonyos ez örömhír, mert sok előzetes kérdés eldöntésétől, alapos vizsgálat eredményétől függ a megvalósulás, de tény, hogy katonai körökben szó van róla. Mi nagyon örvendének, ha e hír valósulhatna s vármegyénk közönsege földünkön, körünkben üdvözölhetné felséges Királyunkat, a legfőbb Hadurat.

— **Uj alszámvevői állás a megyénél.** A belügyminiszter jóváhagyta a vármegye azon határozatát, mely szerint a nagy mértékben felszaporodott munka megbírására a megyei főszámvevő mellé még egy alszámvevői állást rendszeresít 750 frt fizetés és 150 frt lakbérrel. Az új alszámvevőt a törvény értelmében a főispán fogja kinevezni.

— **A megyeház-építés** ügye előre ment egy lépéssel, amennyiben a Pogány-félek megvásárlása ügyében a tulajdonossal megegyezés jött létre s mihelyt ezt a rövid idő alatt tartandó városi közgyűlés elfogadja, az építkezési tervek és költségvetés elkészítésére Király és Zyda jönevű tordai építész czég fel fog hivatalni.

— **Gyula napja** többnyire a sorozással esvén egybe, Kovács Gyula polgármester a sorozó bizottság tiszteletére folyó hó 8-án fényes bankettet rendezett, melyen jelen volt Zeyk Dániel főispán s a városunkban székelő hivatalok főnökei s az előkelő polgárság tagjai közül többen. A vidám hangulat gyorsan felvillanyozta a társaságot, mely Gyula napját is anticipezálva a tóztok áradatában, pompásan töltötte el az időt késő estig.

— **A nagy vizáradás** szerencsére lefolyt s a hideg, borus napokat folyó hó 10-én szép, meleg napok váltották fel. A közigazgatási bizottság e napon tartott gyűlésében megemlékezett azon tisztviselőkről, kik a nehéz napokban odaadó fáradozással szolgáltak s igyekeztek a veszélyt lehetőleg elhárítani vármegyénk területén, s elismerését határozta kifejezoi Novák Ferencz gyulafehérvári polgármesternek, Szász József nagyenyedi, Csuka Domokos magyarigéni, Damó Vilmos alvinczi járási főszolgabíráknak, Albert Iván kir. építészeti hivatali főnöknek, Hatzegán Bazil A. m.-váradjai jegyzőnek és Bedő Samu utbiztosnak. Fröhlich, Verkőczy, Incze és Károly János utbiztosoknak pedig pénzbeli jutalmat szavazott meg.

— **A gyulafehérvár-abrúdbányai uton,** az ugynevezett Hatvani sziklánál, a patak balpartján, 100 méter hosszú, 60—70 méter szélességig menő hegyműlást a patak segítségével a katonaság s a torockói munkások e hét végére annyira eltakarítják, hogy az ut ismét járható lesz szekerekkel is. Nagy elismerés illeti ezért a katonaságot és Albert Iván kir. építészeti hivatali főnököt is a műszaki vezetésért és gyors intézkedésért.

— **A csendőrség** kívánatos szaporítása folyó évi július 1-én ténynyé válik. Vármegyénkben Nagy-Enyeden szárnyparancsnokság, Balázsfalván szakaszparancsnokság, Koncza, Lándor, Ponor és Asszonynepe községekben új csendőr-őrök állítatnak fel.

— **Az ujonczozás** szép eredménnyel folyt le Nagy-Enyeden, ahol 58 hadköteles közül 25 vált be; a nagyenyedi járásban 484 közül 208 soroztatott be.

— **Kossuth Ferenczet** a tapolczai kerületben Vörös kereskedelmi államtitkár ellenében nagy, de szép alkotmányos küzdelem után 140 szótöbbséggel

képviselővé választották. Az ország azt várja az ő parlamenti működésétől, hogy a szélső balon lábrakapott gyermekek, éretlen, nem is egészen hazafias politikai szereplést kiküszöbölje. A vezetésre méltatlan, nagyhangú, ugrynevezett „vezérek” statisztai szerepekre kényszerít. Korrekt, lovagias, külföldi példákot megismosodott nyugodt gondolkodásától joggal remélhetjük, hogy a politikai harcok színvonalát emelni fogja s az elfajult, gyűlölködő személyeskedésből tengődő ellenzéki harcmódor helyett, az elvek nemes harcára vállalkozik.

— **Emberölés.** Szöcs Mihály m.-bagói lakost, farozádi Sándor Miklós volt mezőpásztorát, neje (egy zsidó asszony) kocsmájában Molnár András nevű régi haragosa folyó hó 7-én bittal úgy főbeütötte, hogy a boldogtalan kiadta lelkét. A hatósági bonczolást megéjtették. A gyilkost elfogták.

— **Gyárosok figyelmébe.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekelt gyárosok figyelmét egy Mülhausenben megjelenő műre, amely ismerteti és rajzban bemutatja a gyári üzemekben balcsenek elhárítására alkalmas védkészülékeket. A mű francia, német és angol nyelven jelenik meg, ára pedig 15 frank. Megrendeléseket készséggel közvetít a kamara irodája.

— **Termelők és magkereskedők figyelmébe.** A különféle vetőmagvak beszerzésénél és azok hozamánál előforduló tévedések és visszaélések megelőzése érdekében a földmívelésügyi m. kir. miniszter a magyaróvári m. kir. növénytermelési állomással kapcsolatosan oly intézményt létesített, mely mindazon esetekben, midőn a növényfeleség azonossága magvizsgálat után meg nem állapítható, termelési kísérlet útján azonban meghatározható, a gazdaközönségnek, a magkereskedőknek rendelkezésére áll és a szükséges felvilágosítást megadja, illetőleg az illető magfeléből fogantatott termelési kísérlet alapján bizonyítványt szolgáltatson ki. Ez intézményre, amely nagy hézagot van hivatva pótolni, azzal a hozzáadással hívjuk fel az érdekelt figyelmét, hogy az állomás szabályzata megtekinthető a kereskedelmi és iparkamara irodájában.

— **Napilap ingyen.** Alig hihető annak lehetősége, pedig mégis tény. Aki ingyen akar lapot, még pedig kitűnően szerkesztett napilapot olvasni, ezt könnyen elérheti, ha a „Magyar Újság” politikai és közgazdasági napilapot (Kiadóhivatal: Budapest, Granátos-utca 1.) járátja. Ez a lap ugyanis ingyen ad minden előfizetőnek mindannyiszor annyi kótet kitűnő regényt, ahány óra az előfizetést beküldötte; ingyen küldi meg minden előfizetőnek a „Budapesti Látogatók Lapja” című díszesen illusztrált folyóiratot, és végre minden fél- és egész éves előfizetőt részesíti sorsjegy-nyereményeiden, melyek évenként 14 millió koronát képviselnek. Ezen kedvezmények értéke jóval nagyobb lévén az előfizetési díjnál, mely egy évre 12 frt, félévre 6 frt, negyedévre 3 frt és egy óra 1 frt — az előfizetők a „Magyar Újság”-ot valóban teljesen ingyen kappják.

— **Gazdák és gazdasszonyok figyelmébe.** Gazdasági, vetemény- és virágmagvak — kizárólagosan valódi erfurti — kaphatók Cirner J. József kereskedésében Nagy-Enyeden, ki a magvak jóságáért és valódiságáért kezesseget vállal. Postai megbízásokat legpontosabban eszközöl.

— **Párisi Divat.** Felhívjuk olvasóink figyelmét egy új divatlapra, melyet nemcsak azért mondunk újnak, mert ez évben indult meg, hanem mert több dologra nézve iránya és jellege is eltérő a többi divatlapoktól, még pedig határozottan az új lap előnyére. Címe „Párisi Divat” s Budapesten jelenik meg Légrady testvérek kiadásában. Szerkesztője Győry Ilona, a néhány évvel ezelőtt elhunyt Győry Vilmos leánya. Eddigi divatlapjainknál rendszeren az a baj forgott fenn, hogy ha szép képeket hoztak, csak a fényűzést terjesztették, ha pedig egyszerűbbek akartak maradni, úgy szépet nyújtani is megszűntek. A „Párisi Divat” szerencsésen egyesíti a szépek és praktikusnak két jó tulajdonságát. Áll szépirodalmi, divat- és kézimunka részéből s mindhárom egyaránt gazdag. Nemcsak czikkeivel, de gyönyörű kiállítású képeivel is — melyekről érdekes azt tudunk, hogy párisi fényképek után készültek — eléri azt, hogy olvasóközönségét mindazzal megismertesse, a mi szépet a tetszetős, elegáns ízlésű párisi divat megalkotott. Előfizetési ára egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt. A „Pesti Hírlap” politikai napilappal együtt egész évre 18 frt, félévre 9 frt, negyedévre 4 frt 50 kr. Mutatványszámot kívánatra küld a kiadóhivatal (Budapest. V. váci körút 78).

— **Az Első Leánykiházasítási Egyesület** mint szövetséget a napokban tartotta harminczkettedik rendes közgyűlését. Schwarcz Armin bankigazgató elnök a nagy számban látogatott közgyűlést megnyitván, konstatálja a közgyűlés határozatképességét, amennyiben erre 122 tag megjelent, akik 1288 jutalékrészt képviselnek. A felolvasott igazgatósági jelentésből és az évi mérlegből kitetszik, hogy e folytonosan erősödő és hatalmas fellendülésben levő intézet a lefolyt 1894. évben igen figyelemreméltó eredményeket ért el. Ki-

emelendő, hogy 5071 jutalékrész többnyire a fiatalabb korosztályokból iratott be újonan. Az intézet vagyona 218,126 frt 59 krral szaporodott és tőkéje 1.045,635 forint 78 krajczárra rug. A díjtartalék 981,684 forint 78 krajczár és 154,175 forint 49 krajczárral emelkedett. Ezenkívül a nászjutalék felemelési tartaléknak, mely a tagok javára iratik és a nászjutalék nyereményeül szolgál, 31,975 forint 50 krajczár és a külön tartaléknak 12,790 forint 20 krajczár volt utalható. E tőkeállomány a teljesen tehermentes intézeti épületben, a főváros 25 milliós kölcsön-kötvényeiben, magyar koronajáradékokban, továbbá takarékbetétekben és pénzkészletben van elhelyezve. Az 1894. évben nászjutalékok, felesleg-hányadok és halálesetek után történt visszatérítések fejében kifizetett 111,516 forint 16 krajczárnyi tekintélyes összeg ezen egyesület nemzetgazdasági missziójának hivatosságáról legfényesebben tanuskodik. A felügyelő bizottság elnöke, dr. Alexander Bernát egyetemi tanár a megejtett vizsgálatról olvasta fel jelentését és a felügyelő bizottság nevében indítványozta a felmenyvény megadását, ami egyhangulag elfogadtatott. Az igazgatóság indítványait újabb osztályok életbeléptetése iránt, a matematikailag felülvizsgált táblázatokkal együtt, helyeslőleg tudomásul vették és elfogadták. Vészi József szerkesztő, egyesületi tag, lélekemelő és meleg szavakban mond köszönetet és elismerést az igazgatóságnak, különösen Schwarz Armin elnöknek és Kohn Arnold vezérigazgatónak, továbbá jegyzőkönyvi közönet szavazását indítványozza az összes igazgatási és hivatalnoki testületnek. Ezt az indítványt is, miután Eppinger Lázár és Eckstein Bernát elismerőleg nyilatkoztak, élénk eljenzéssel elfogadták. Végül a felügyelő bizottságba közfelkiáltással bevalasztottak: dr. Alexander Bernát, Simonyi Zsigmond, Leipniker Gyula, Weil Dávid J., Basch Lajos bankigazgató és Héger József bankigazgató.

— **Új kertészeti szaklap.** Folyó hó 15-én „A kert” címmel ellátott, a kertészet összes ágazataival foglalkozni ígérkező szaklap indult meg. Az előttünk fekvő első szám kiállítása fényesnek mondható. Bátran állíthatjuk, rideg kiállítású szaklapjainknak megteremtéséül szolgáló kiállítású „Figaro Illustrée”-jének. A lap havonta kétszer — 1-én s 15-én — jelenik meg 4 frtnyi évi előfizetési ár mellett. Felelős szerkesztője a közgazdaság terén eléggé ismeretes szakíró: Igali Svetozár, a „Gazdasági lapok” s a „Szólószeti s Borászati Lap” szerkesztője. Főszerkesztője s a lap tulajdonosa pedig Mauthner Öljön, az Európszerte ismert fővárosi magkereskedő. A lap figyelmes átolvasása után meggyőződünk róla, miszerint a magkereskedő nem eladandó portékája vásári tárogatója gyanánt akarja lapját kihasználni, hanem egyedül a mostohán álló, elhanyagolt magyar kertészeti szakirodalmat akarja vele pártolni, mely a nyugalomba vonult Bereczky Máté s az elhalálozott Villási Pál után sajnálatra méltó lethargiába sülyedt. A cél elérésében az új vállalat maga köré gyűjtötte az ország kertészeti szakirodalmával foglalkozó mindkét nembeli korifeusait. Kertészettel foglalkozóink figyelmébe ajánljuk az új lapot, melynek kiadóhivatala mutatványszámot kívánatra ingyen és bérmentve küld.

## Maradi uram beszélgetései a tanító urral.

— I. Az ojtógaly-szedés. —

„Elmenvén, tanítsatok minden népeket . . . .”

**Maradi:** Jó napot, tanító ur! Ugyan mit dolgozik ebben a roppant nagy hóban?

**Tanító:** Isten hozta, Maradi bátyám, én bizony valami ojtógalyakat szedetek.

**M:** Ilyen hamar? Hiszen még messze az ojtás ideje.

**T:** Bizony nem hamar egy cseppet sem; inkább mondhatná, hogy későn, mert az ojtógaly szedési ideje december, február végéig. Hanem ettől az átkozott hótól nem tudtam a kertben járni. Vártam, hogy egy kissé rokkanjon. Azért fogtam most neki, mert ahogy a föld kienged, a fában az ősszel felszivódott tartaléknedv megindul keringeni; az ojtógalyakat pedig a fa teljes nyugvó állapotában kell szedni. A már megindult galy nem oly biztos a fogamzásra nézve, mint amely alszik.

**M:** De hát hol tartja el ojtás idejéig?

**T:** Most egy pár napig csak ott hagyom mindeniket a fája alatt, hogy a vágás helye kissé beszáradjon. Azután összegyűjtöm, 15—20-ankint egy fűzesszőcskével összekötöm, mindenik kötésbe kötök egy kis karócskát, melyre a jegyzék számát rárovlak. Pl. a jegyzékemben 1. sz. alatt Batul van, a karócskára egyet rovlak, 2. sz. a. ponylik, a karócskára két rovdát rovlak s így tovább. Így jegyzékem segítségével mindig tudom, melyik kötésben miféle faju galy van.

**M:** Én czédulát szoktam rá kötni, s arra irom a nevét.

**T:** Az is jó, de ez jobb mód, mert vagy elhull a czédula, vagy összefut az irás, nem tudom elolvasni. Eleinte én is úgy tettem, de most már ezt a módot követem.

Az összekötözött csomókat (sokat nem jó összekötni, mert a közbelsőik igen megszáradnak hosszas tartás mellett) pinczébe rakom — már az ősszel oda hordott — homokba.

**M:** Hát a pinczében nem romlik meg?

**T:** Bizony arra nagyon kell vigyázni, mert vagy az egerek megrágcsálják, vagy tavasszal hamar megindulnak. Az utóbbiak azzal veszem elejét, hogy a vágási sebet hidegen folyó ojtóvívászba mártom, az rá szárad s nem engedi, hogy több nedvet szívjon. Aztán csak addig hagyom a pinczében, míg a kert annyira szikkad, hogy ázni lehet; azonnal a kert egyik északos helyén beállítom kétharmadáig a földbe, ráborítok valami üres virágládát, vagy gazt hintek rá, hogy a fényt és meleget elzárjam tőle. Így eltarthatom május végéig, mert nálam akkor végződik az ojtás.

**M:** Hát az a hosszú ág — mit arról az ojtóvívászról lenyesett — jó ojtógalyak? Én mindig azt hallottam, hogy csak termő fáról lehet ojtógalyat szedni.

**T:** Első sorban arra kérem, ne fogja meg meztelen kézzel azt a galyat; látja, én is kesztyűs kézzel fogom őket, nem cifraságból, vagy kényességéből, hanem úgy kell. A kéz melegétől — kivált ha a galy meg van fagyva — „megvakul” a rügy s a galy elromlik.

Hogy csak termő fáról volna jó a galy, az nem áll. Ezt csak azért mondták, hogy a gyümölcsész győződjék meg, az-e a faj, amit akar szaporítani, vagy érdemes-e a tovább szaporításra? De én ezeket az ojtványokat ismerem, a gyümölcsfajt is ismerem. Aztán meg úgy is meg kell metszenem, legalább a lenyesett ágak nem mennek kárba, meg az ilyen hosszú ágról sokat lehet ojtani, ez nagyon szapora galy.

Azt is jegyezze meg Maradi bátyám, hogy a mult nyáron nálam nagy termés volt, ilyenkor nem lehet szép ojtógalyakat kapni a fán, mert a fa minden erejét a gyümölcs fejlesztésére fordította, s a mint mondani szokás, „fába nem nőtt semmit.”

**M:** Az igaz; éppen nézem, hogy ezeken a Batul fákban nem igen van ojtógaly.

**T:** Nem bizony; jelenleg csak olyan fákról lehet ojtógalyat szedni, melyek nem termettek. Ha termő fáról akar szedni ojtógalyat, inkább a keleti és déli oldalról, a vezérágról szedje, mert azon a galyak és a galyakon levő rügyek sokkal fejlettebbek, mint az északi és az alantabb fekvő ágakon.

**M:** Azt is hallottam, hogy vízajtásról nem jó ojtani, mert az a fa aztán soha sem terem.

**T:** Ez is afféle ósdi felfogás. Vízajtás kétféle van: az, amely elvénült ágak töve körül jelentkezik, nem czélszerű azért, mert gyorsan nővén, sejtösvetei lazák, rügyei fejletlenek, fája nincs beérve; az a vízajtás pedig, mely eltermett gyümölcs bogtövéből nő ki, egészen jó, épp úgy használható, mint bármely ojtógaly.

Ezzel mindent elmondtam, amit az ojtógaly szedéséről, eltartásáról tudni kell; még csak azt mondom el Maradi bátyámnak, mit kell csinálni az olyan galyakkal, melyek messziről postán érkeztek, vagy nálunk megfonyadtak, megránczosodtak?

**M:** Körülbelül eldobjuk őket.

**T:** Világért sem; hátha nem kapunk mást, s még van nemesíteni valónk! A régi seb helyén újra vágjuk s beállítjuk egy dézsa vízbe, ott hagyjuk egy éjjel; meglátja, reggelre egy tele szívják magukat vízzel, oly simák, frissek lesznek, mintha csak akkor szedtük volna. Ha pedig ezután is ránczosan maradnak, akkor meghaltak, tűzre lehet dobni.

Most már megbocsát, kedves Maradi bátyám, de  $\frac{3}{4}$  kettőre, be kell mennem az iskolába. Ha majd megkezdem az ültetést, szívesen látom Maradi bátyámat megint egy kis beszélgetésre.

**M:** Igen szépen köszönöm becses meghívását; el is fogok jönni, mert látom, hogy szívesen közöl egyet-mást a gyümölcsenyésztésről.

**T:** A legnagyobb szíveséggel, mert nekem ez nem csak kedvenc szakmám, hanem kötelességem is. Ha csak órámat tartom ki pontosan s azontul nem gondolok semmivel, jó iskolamester, pontos munkás vagyok, de még nem „néptanító.”

Maros-Csúcs, 1895. márczius hó 17.

**Szabó Gyula,**  
néptanító.

## NYILT TÉR. \*)

Öt darab nagyenyedi épület- és lakatosáru-gyári részvény (5% engedménnyel) eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

\*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

## CSARNOK.

## Ez az ember örök sorsa.

Husz éves még alig voltam,  
A mikor megházasodtam.  
Feleségem angyal fajta;  
Még egy szeplő sem volt rajta.

Olyan szép volt, úgy szerettem;  
Ölbe vettem, majd megettem.  
Féltettem a napsugártól,  
Féltettem egész világtól.

De az asszony olyan fajta,  
Hű szerelem eluntatja . . .  
Minden reggel új nap süt fel;  
Csókolódott más legénynyel.

Azzal aztán jól elbántam;  
Öreg anyját sirni láttam.  
Ugy sirt, mint a záporosó,  
Hogy feltámasztani késő.

Feleségem elment messze,  
A hire is el van veszeve.  
Mégis hogyha újra látnám,  
Virasztanak ébren álman.

Azért van a szív fájása,  
Hogy ne legyen soha mása.  
Azért az asszony látása,  
Hogy ne gondolhassunk másra.

Br. Kemény Endre.

## I g e n .

A szende nőhöz ment az ifju,  
Virágos kertben érte őt;  
Csodás érzés hatotta át  
Az andalgót s az érkezőt.  
Szokatlan édes elfogódás  
Uralkodott a két szíven . . .  
„Szabad kísérnem?” s válaszul  
Hangzott a biztató „igen”.

És mentek együtt szótalan,  
Szavuk szemükbe olvadtott.  
Csak őt, csak egyet lát az ifju,  
Kíró epedve álmodott.  
A bibor ajk, az égő szemsugár,  
Im, a való s nem álom képiben!  
Karját szerényen kéri most  
S mosolyg feléje az „igen”.

Járkálni andalogni folyton,  
Csak néha szólva, csendesen;  
Egy-egy virágot törni szórakozva:  
Az ember könnyen fáradttá leszen.  
Az ifju is ezt gondolá, midőn  
Ülést látott a pázsit szélben.  
„Ha úgy tetszik, leülhetünk”, s ime,  
Nyugodtan válaszolt a nő: „Igen.”

Aztán tovább? Ott ült az ifju pár,  
Körül ábrándos csend tere.  
Az ifju gondolatja oly zavart,  
S a nő csak egy szót ismere.  
Csak egy hangot beszél a szép ajak.  
Reményt derít az ifju lelkiben.  
„Szabad e kis kezét érintenem?”  
S remegve szállt feléje az „igen”.

Mi gyorsan kövte van az est ölen  
Két szív a szent szövetség kapcsain,  
Mikor a kedves, szende nőnek  
Csak az igen van ajkain!  
Egy csókot kér most bátorodva ő  
S felé hajol szelídeden,  
Oly édesen, oly forrón esdekel . . .  
S szó nélkül is ajkán ül az „igen”.

„Enyém leszesz tehát?” az ifju szólt.  
S felelt a nő megint: „Igen.”  
Majd egy kevés idő leteltével  
Oltár előtt szendén susogta el.  
Csak eddig . . . s tovább nem hallja már  
A békés „igen”-nek szótát . . .  
Az ifju hitves bibor-ajkára  
Hangos ellenzék tűzte zászlaját.  
(Német eredeti után.)

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó: CIRNER J. JÓZSEF.

Nyomatott Cirner J. József könyvnyomdájában Nagy-Enyeden.

**Foulárd selymet 60 krtól** 3 frt 35 krig méterenkint — japáni, chinai stb. — a legújabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes **Henneberg-selymet** 35 krtól 14 frt 65 krig méterenkint, sima, csikos, kockázott, mintázzottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőségben és 2009 szín és mintázzal stb.) **postabér- és vámentesen a házhoz szállítva és mintákat küld posta fordultával: Henneberg G. (cs. k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragaszandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. (2).

Sz. 105—95. tkvi.

## Árverési hirdetmény kivonata.

A balázsfalvi kir. járásbírósa mint telegkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Gábor István végrehajthatóknak Gazsi János és Gazsi Sámuel végrehajthatóknak ellen 105 frt 60 kr s jár. iránti végrehajthatóknak a buzásboesárdi 615. számú tjkvben A + 2. r. 1369. hr. számú ingatlanaira 112 frt, a 3. r. 1625. hr. számúra 46 frt, a 4. r. 2196. hr. számúra 22 frt, a 6. r. 2893/2. hr. számúra 23 frt, a 7. r. 2949. hr. számúra 8 frt, a 9. r. 4358. hr. számúra 118 frt és a 10. r. 4383/1. hr. számúra 20 frt, továbbá Gazsi Sámuelnek a buzás-boesárdi 617. sz. tjkvben A + 7. r. 2495/1. hr. számúra 16 frt, a 8. r. 2827. hr. számúra 71 frt megállapított kikiáltási árban a végrehajtható árverést elrendelte s hogy a fennebb megjelölt ingatlanok 1895. évi április hó 20-án d. e. 10 órakor Buzásboesárd községében meg tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is el fognak adni.

Árverési szándékozók kötelesek az ingatlanok 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapírban a kiküldött kérelem letenni, avagy az 1880. LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

A kir. járásbírósa telegkönyvi kiadóhivatala.  
Balázsfalván, 1895. január hó 21-én.

Srammer Béla,  
tkvi. kiadó.

Kerestetik helybe egy középkori  
hajadon, vagy özvegy

szakácsné,

ki a konyha kertészetét is jól érti.  
Fizetés jó. Értekezhetni e lap kiadó-  
hivatalában.

6086—894. tkvi.

## Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósa mint telegkönyvi hatóság által Pope Achimnak Niculai Alexandru elleni végrehajthatóknak végrehajthatóknak a végrehajthatóknak 36 frt 55 kr tőke, 4 frt 10 kr végrehajthatóknak, már megállapított, valamint jelenlegi 8 frt 50 kr költség kielégítése végett végrehajthatóknak Niculai Alexandruknak a benedeki I. rész 653. sz. tjkvben A + 1430. hr. sz. alatti ingatlanára 55 frt megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés 1895. évi május hó 6-ik napján délelőtt 9 órakor Benedek községében fog megtartani.

Árverési szándékozók, végrehajthatóknak kivételével, tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

Vető köteles a vételért az árverés jogerőre váltta után 3 egyenlő részletben, 15, 30, 45 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt a nagyenyedi kir. adóhivatalnál mint bírói leteti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróság mint tkvi hatóságnál és Benedek község előjáróságánál tekinthetők meg.

Az elrendelt árverés a fentit tjkvben feljegyeztetni, végre az árverési hirdetmény törvényszabta módon közzététetni rendeltetik.  
A kir. járásbírósa, mint telegkönyvi hatóság  
Ngy-Enyed, 1894. december hó 29-én.

Csernátóni Vajda Péter,  
kir. jbiró.

135—895. szám

## Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajthatóknak az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. bíróság 3912/892. számú végzése által őz. Dajsa Leonné és társa csaklyai lakosok végrehajthatóknak javára Buta Simion diomáli lakos ellen 392 frt tőke, ennek 1883. év március hó 7-ik napjától számítandó 6%

kamatai és egyéb törvényes járuléka követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajthatóknak alkalmával bíróság foglalt és 430 frtra becsült 4 ökor, 1 ökorcsékéből álló igóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1175—1895. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Diomálon az előjáróság irodájában leendő eszközésére 1895. ápr. hó 24-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kikiáltatik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjelöléssel hivatnak meg, hogy az érintett igóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsárón alól is eladatni fognak.

Az elarverezendő igóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.  
Kelt N.-Enyeden, 1895. évi április hó 10-én.

Gajzágó Simon,  
kir. bírósági végrehajtható.

## Eladó telek.

A Várszeg-utczában, közvetlen a ref. temető mellett, egy 2 szoba és konyhából álló lakás kis kerttel örök áron, készpénzfizetés mellett eladó. Értekezhetni a tulajdonos dr. Emmánuel Győző ügyvédnél Gyulafehérvárrt.

1490—1895. tkvi.

## Hirdetmény.

Háporton község telegkönyvi tagosítás folytán az 1860. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. törvények a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, a 1892. XXIX. törvényekben szabályozott eljárás, a telegkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosították.

E czeleből az átalakítási előmunkákat hitelesítésére és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1895. május hó 14-én fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telegkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják be, mert a régi telegkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetetésből eredhető kifogásokat jöhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, akik a telegkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telegkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a közzétett határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

3. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telegkönyvi bekebelezésre alkalmis okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t.-cz. 15—18. és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telegkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték-elengedési kedvezménytől is elesnek;

4. azok, kiknek javára tényleg már megszünt kövételre vonatkozó zálog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. járásbírósa mint telegkönyvi hatóság.

Nagy-Enyed, 1895. március 27-én.

Csernátóni Vajda Péter,  
kir. jbiró.

2—3

STAHÉL és LENNER Budapest,  
Trieur- és lemez-lyukasztó-gyár.

Gyár: Katona József-utca 8. sz., Margithid és nyugoti pályaudvar közt.

Ajánljuk az általunk gyártott legjobb minőségű:

Trieurök: a konkoly és búkkönynek a buza, árpa vagy rozs közüli kiválasztására.

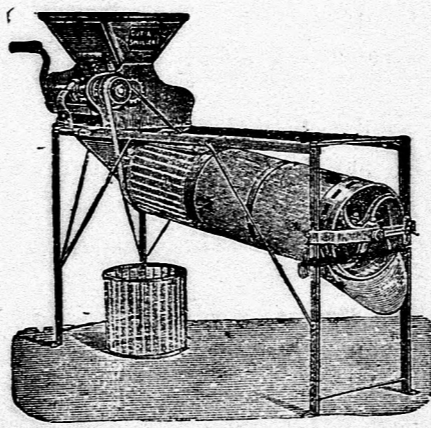
Trieurök: a zabnak vagy árpának a buza közüli és a gömbölyű magvak kiválasztására.

Lencsetisztító és osztályozó-Trieurök: az árpa kiválasztására és a lencse osztályozására.

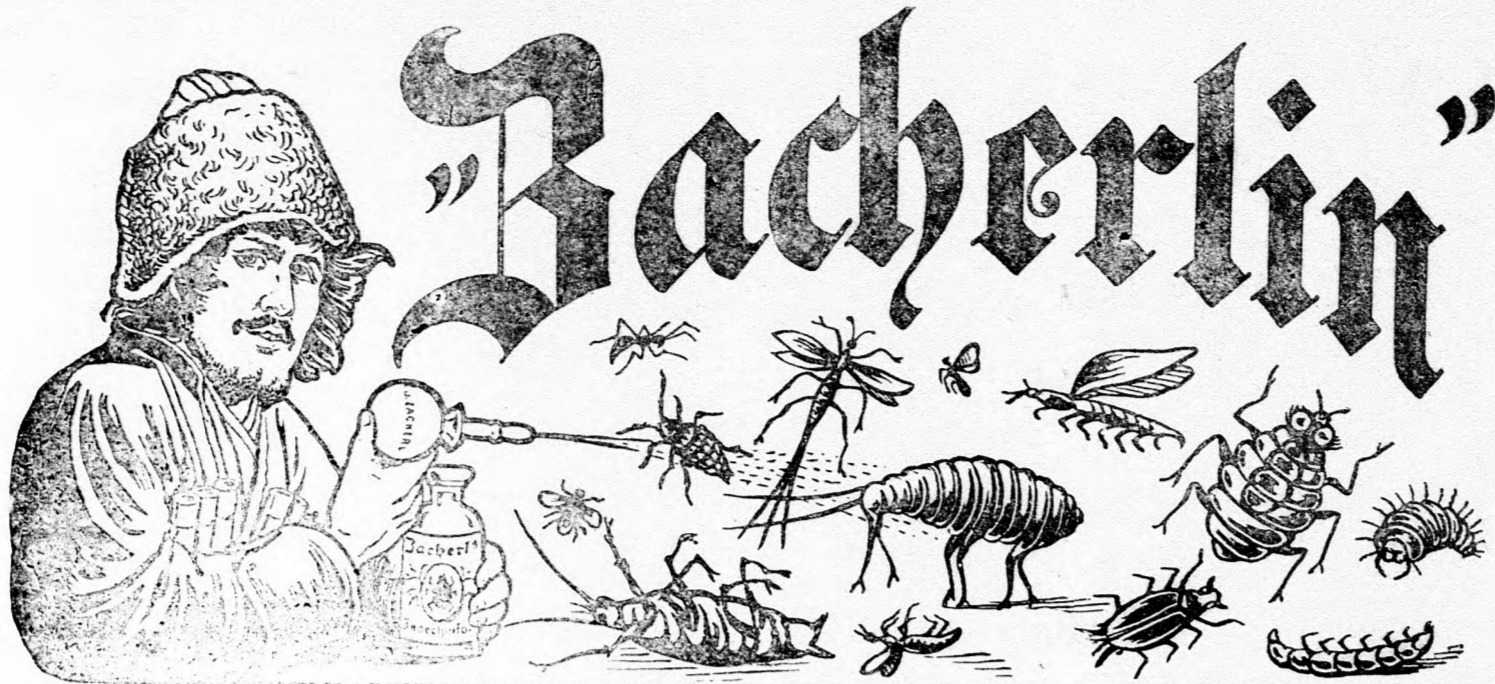
Ostályozó-Trieurök.

Szabadalmazott Trieur és osztályozógépek minden gabonafaj tisztítására és tetszés szerinti osztályozására. — Elválalunk Gutjahr és Müller, illetve Mayer rendszerű trieurök csekély költséggel a trieur beküldése mellett ezen szabadalmazott trieurökre átalakítását.

Malom-Trieurhengerek vagy burkolatai, lyukasztott vagy hasított lemezek tetszés szerinti anyagban ipari vagy gazdasági czelokra.



Árjegyzékek vagy mintakönyvek  
ingyen és bérmentve küldetnek.



**hatása bámulatos! Úgy öl, mint egyetlen más**

szer sem, mindennemű rovarokat — poloskákat, bolhákat, konyhabogarakat, molyokat, svábbogarakat, stb. — s ezért, mint a maga nemében a világon páratlan szer, híressé és keresetté lett. Ismertető jelei: 1. a lepecsételt üveg, 2. a „Zacherl“ név. — Kapható a következő czégeknel:

<b>Nagy-Enyeden:</b> Bisztricsány Lajos.	<b>Gy.-Fehérvártt:</b> Fröhlich Gyula.	<b>Abrudbányán:</b> Holnay Árpád.
„ Cirner J. József.	„ Jakabfy Albert.	„ Molnár Árpád.
„ Winkler János.	„ Nagy József.	<b>Maros-Ujvártt:</b> Simon Pál.
<b>Balászfalván:</b> Schieszl Károly.	„ Szentgyörgy Mór.	„ Virág Tamás.

Sz. 137—1895. főisp.

**Pályázat.**

A magyarigeni főszolgabírói járás kötelekébe tartozó Zalathna székhelyvel, 800 frt fizetéssel és 150 frt lakbérrel javadalmazott szolgabírói állomásra pályázatot hirdetek.

Hivatali kötelességét a magyarigeni és verespataki járasok területén előforduló erdei kihágások, valamint a Zalathna Trempoelle és Válea dusului községekben előforduló mindennemű, a közigazgatási hatóságok által elbírálandó kihágások ügyek önálló elintézése képezi, minélfogva az 1883. I. t.-cz.-ben előirt képzettségen és a román nyelv ismeretén kívül különösen a jelzett kihágási ügyek elintézésében való teljes jártassága is okmányilag igazolandó. Pályázati folyamodványok **f. április hó 30-ig** hozzám adandók be.

Alsó-Fehér vármegye főispánjától.

Nagy-Enyeden, 1895. április hó 6-án.

Zeyk Dániel, főispán.

Védjegy. Védjegy.

**Mária-  
zell**

**Gyomor-  
cseppek**

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és átlólanosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bizús lehelet, felfújtás, savanyu, felbőffés, hasmenés, gyomorégés, felesleges, nyálkaválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs szükülets.

Hathatos gyógyszernek bizonyult fejtájásnál, a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomorülterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámorhoidáknál.

Említett bajoknál a **Máriazell gyomorcseppek** évek óta kitünöknek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi foraktár: **Török József** gyógyszerháza **Budapest**, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom“.

A **Máriazell gyomorcseppek** valódián kaphatók.

**Kovács József**  
gyógyszerésznél  
**Nagy-Enyeden.**  
**Schieszl Károly**  
18—28 gyógyszerésznél  
**Balászfalván.**

Mindentéle **épületfa,**  
**deszka, lécz, zsin-**  
**dely, gerenda és**  
**szarufa,** továbbá minden fajtájú  
**tüzifa** különböző hosszúságban,  
vagy rövidre vágva és hasítva, állandóan  
olcsón kapható

**KLEMM PÁL** cég  
**fa-raktárában**

Nagy-Enyed, Szent-Király-utca 72—78. sz. a.

Fenti fa-anyag nagyobb mennyiségben  
bérmentve minden vasuti állomásra is szállítatik.

Nagy-Enyeden, a vevő kívánságára, a  
vásárolt anyag házhoz vagy az építés szin-  
helyére szállítható.

12—12

A brassói portland-cement-gyár  
ajánlja legkitünőbb  
**PORTLAND-  
CZEMENTJÉT**

felelősség mellett **folyton egyenlő és teljesen megbízható** minőségben, bármely vasuti állomáshoz szállítva, a legolcsóbb árban.

Nagy-Enyeden kapható: **Winkler János** urnál, ahol

**Roman-cement**  
mindig legjobb minőségben található.

4—24

Pontos és szolid munkák.

**NAGY ANDOR**  
KOCSIGYÁRTÓ  
**NAGY-ENYEDEN,**  
Tóvis-utca 25. sz.

Tartós kivétel, izléssel párosulva.

Ajánlom magamat kocsik és butorok elkészítésére, valamint azok átalakítására.

A fővárosban szerzett több évi tapasztalataim arra jogosítanak fel, hogy igen tisztelt megrendelőim igényeit úgy a kocsák jó, valamint tartós és izléssel kiállításával, minden e szakba végo munkában ki bírom elégíteni. — A n. é. közönlátogatást kérvé, vagyok támogatást.

**NAGY ANDOR,** kocsigyártó.

Szaktudó vágó munkálatokat végezek is eszközök.

Jutányos árak.

Nagy raktár  
**BECSINI PORTLAND- és ROMAN-  
CZEMENTBŐL**

legolcsóbb leszállított árban.

Tisztelettel tudatjuk az építető közönséggel, hogy **Bisztricsány Lajos urnál, nagyenyedi cement-raktárunkon,** összes termékeink

beocsini Portland és Roman cement **gyári áron** kaphatók. Hogy cementünk milyen kitünő, azt a magyar építészek már régen elismerték, de bizonyítja

a berlini hivatalos vizsgáló-állomás is, mely hivatalos okirat **Bisztricsány Lajos urnál** levő nagyenyedi raktárunkban bármikor megtekinthető.

Teljes tisztelettel  
**a beocsini cementgyár.**

6—6

**BISZTRICSÁNY LAJOS**  
ajánlja továbbá dusan felszerelt **ásványviz-  
raktárát,** melyben a következő vizek kaphatók: giesshübli, karlsbadi, mühl- és johannisbrunni, marienbadi, Selters, Salvator, Margit, Baross, előpataki és borszéki (1895-beli töltés); ugyszintén **gummi-labdáit 3—70 krig.**